

ARVIOINTI- OPAS

Joensuun seutu

SISÄLTÖ

- Arvioinnin yleiset periaatteet
- Oppimiskeskustelut
- Arviointikeskustelut
- Valinnaiset tunnit ja niiden arviointi
  - Valinnaiset taito- ja taideaineet
  - Valinnaisaineet
- Todistukset ja liitteet
- Opinnoissa eteneminen, vuosiluokalta toiselle siirtyminen ja erillinen näyttö
- Arvioinnin vuosikello

ARVIOINNIN YLEISET PERIAATTEET

Arviointi on yhdenvertaista.

Arviointi edellyttää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta.

Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista.

Arviointi on monipuolista.

Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin.

Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan ikäkausi ja edellytykset.

OPPIMIS- KESKUSTELUT

- **Oppimiskeskustelut** ovat huoltajien ja oppilaan kanssa käytäviä keskusteluja, joiden tarkoituksena on
  - kodin ja koulun yhteistyön kehittäminen
  - opiskelun tavoitteellisuuden ja vastuullisuuden lisääminen ja oppimisen ohjaaminen
  - oppilaan osallistaminen ja oppilaantuntemuksen lisääminen sekä
  - arvioinnista tiedottaminen
- Oppimiskeskustelut käydään yleensä marras-helmikuussa, mutta koulu voi tarvittaessa muuttaa ajankohtaa
- Keskustelut pidetään kaikille 1.-7. lk oppilaille, 8. lk niitä tarjotaan
- Oppimiskeskustelut pitää 1.-6. lk oppilaille luokanopettaja, 7.-8. lk luokanohjaaja
- Painopiste on käyttäytymisen, opiskelutaitojen ja koulunkäynnin tukemisessa
- Keskustelu käydään oppilaan tekemän itsearvioinnin pohjalta
- Keskustelun luonteen tulee olla dialoginen, positiivinen ja eteenpäin suuntaava
- Oppimiskeskustelun ajankohta kirjataan Wilmaan
- Jos huoltaja ei saavu oppimiskeskusteluun, pidetään keskustelu oppilaan kanssa kahdestaan ja tästä mainitaan kirjauksessa

ARVIOINTI- KESKUSTELU

- **Arviointikeskustelut** ovat oppiainekohtaisia, oppilaan ja opettajan välisiä keskusteluja, jotka ovat osa formatiivista arviointia
- Arviointikeskusteluja käydään yksi tai useampi lukukauden aikana
- Arviointikeskustelujen tarkoitus on auttaa oppilasta ymmärtämään oppiaineen tavoitteet, hahmottamaan oma edistymisensä, sekä auttaa ymmärtämään, miten hän voi parantaa suoriutumistaan
- Arviointikeskustelut on käytävä niin hyvissä ajoin, että oppilaalla on mahdollisuus vaikuttaa oppimiseensa ja arvosanaansa
- Arviointikeskustelujen kirjaamisesta ja muista käytännöistä sovitaan koulukohtaisesti

VALINNAISET TUNNIT JA NIIDEN ARVIOINTI

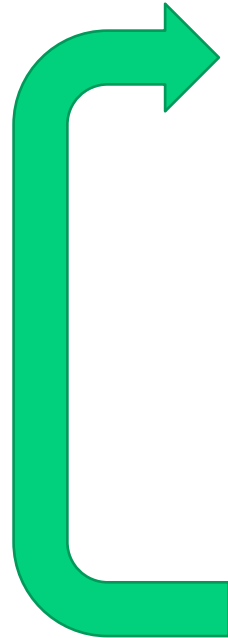
- Valinnaiset taito- ja taideaineiden tunnit
- Valinnaisaineet

TAITO- JA TAIDE- AINEIDEN VALINNAISET TUNNIT JA TUNTIJAKO

Huom! Tuntijako vaihtelee
kunnittain

Liikunta	2	2	2	2	3	2	2	3	2	20
Kotitalous							3			3
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit				1	1	1		3	2	8
Oppilaanohjaus							0,5	0,5	1	2
Valinnaisaineet*				1	1	1	2	4	2	11

- Tunnit tata-palkista
- Seudullisella päätöksellä annettu oppilaiden valittavaksi
- Taito- ja taideaineiden tunnit ovat kaikille yhteisen tata-aineen tunteja, eli ne eivät ole valinnaisaineita
- Oppilas saa valita, mitä yhteistä tata-ainetta hän opiskelee laajemman oppimäärän

TAITO- JA TAIDEAINEIDEN VALINNAISET TUNNIT JA NIIDEN ARVIOINTI

- Valinnaisten taito- ja taideaineiden sisällöt ja tavoitteet ovat samat kuin yhteisessä oppiaineessa, eli niille ei tehdä omia kurssisisältöjä tai tavoitteita
- Valinnaiset taito- ja taideaineiden tunnit arvioidaan osana yhteistä oppiainetta, **joten niistä ei tule omaa arvosanaa todistukseen**
- Arvioinnissa käytetään yhteisen oppiaineen tavoitteita ja kriteerejä
- Arviointi ei voi pohjautua kertoimeen tai keskiarvoon vaan oppilaan osaamiseen suhteessa vuosiluokkaistettuihin oppimisen tavoitteisiin
- Jos tata-ainetta opettaa useampi opettaja, he myös tekevät arvioinnin yhdessä
- Tata-aineen päättöarvosana annetaan sillä vuosiluokalla, jolla yhteisen aineen opiskelu loppuu, eli oppilaan valinnoista riippuen 7., 8. tai 9. luokalla

TAITO- JA TAIDEAINEIDEN VALINNAISET TUNNIT SUUNNITTELUSSA HUOMIOITAVAA

- Oppilaiden tulee valita taito-aineiden valinnaiset tunnit mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta päättöarvioinnin ajankohta on tiedossa hyvissä ajoin ennen arviointia
- Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit tulee sijoittaa hallintojärjestelmään niin, että ne tulostuvat todistukseen osana yhteisen aineen vuosiviikkotuntimäärää

VALINNAIS- AINEET

TUNTIJAKO

Huom! Tuntijako vaihtelee kunnittain.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit		1	1	1	3	2	8
Oppilaanohjaus					0,5	0,5	2
Valinnaisaineet*		1	1	1	2	4	11

- Tunnit valinnaisaineepalkista
- Valinnaisaineet ovat itsenäisiä oppimääriä, joista tulee jokaisesta oma arvosanansa
- Kunta tai koulu saa päättää, mitä valinnaisaineita se tarjoaa

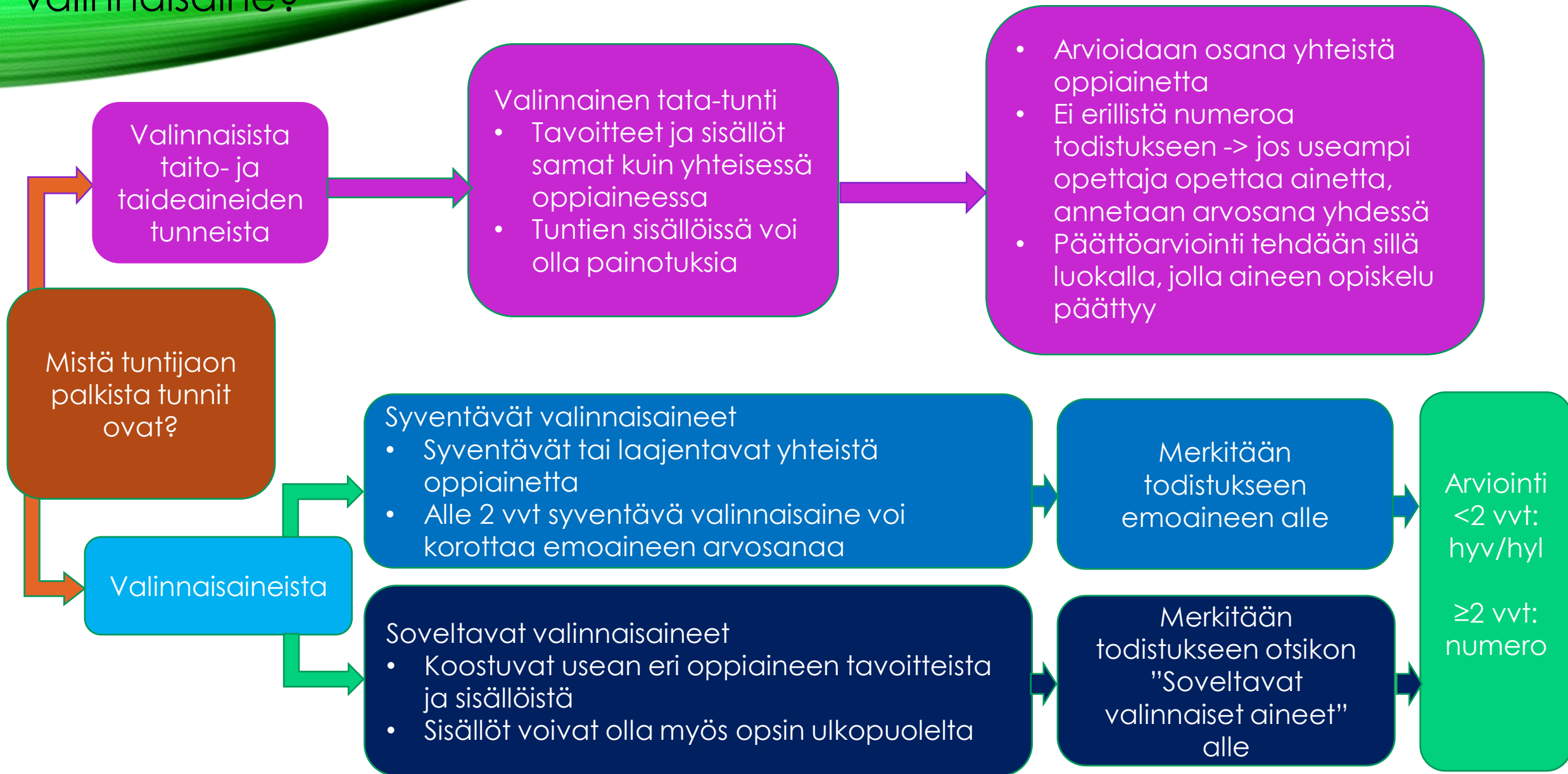
VALINNAISAINHEET ARVIOINTI

- Jokainen valinnaisaine on oma itsenäinen oppimääränsä ja jokaisesta annetaan oma arvosana
- Valinnaisaineen sisällöt ja tavoitteet voivat olla opsin ulkopuolelta, kunhan ne sopivat perusasteella opetettaviksi
- Arvosanan muoto riippuu valinnaisaineen laajuudesta
  - <2 vvt hyväksytty/hylätty
  - ≥2 vvt numeroarvosana
- Valinnaisaineet jaetaan syventäviin ja soveltaviin valinnaisaineisiin
  - Syventävät valinnaisaineet
    - Syventävät tai laajentavat yhteisen oppiaineen sisältöjä ja tavoitteita
    - Todistuksessa merkitään yhteisen oppiaineen (emoaineen) alle
    - **Sanallisesti arvioitava syventävä valinnaisaine voi vaikuttaa korottavasti emoaineen arvosanaan**
  - Soveltavat valinnaisaineet
    - Sisältävät usean oppiaineen sisältöjä ja tavoitteita
    - Todistuksessa merkitään viimeiseksi otsikon "Soveltavat valinnaiset aineet" alle

VALINNAISAINHEET SUUNNITTELUSSA HUOMIOITAVAA

- Jo suunnitteluvaiheessa tulee olla määritelty, onko kysymyksessä syventävä vai soveltava valinnaisaine sekä arvioinnin muoto (sanallinen/numero) sekä arviointiperusteet
  - Jokaiselle valinnaisaineelle on tehtävä sisällöt, tavoitteet ja kriteerit
- Valinnaisaineiden sisällöistä, tavoitteista ja arvioinnista tulee tiedottaa oppilaita ja huoltajia **jo siinä vaiheessa, kun ne tarjotaan valittaviksi**
  - Tiedottaminen on erityisen tärkeää niiden valinnaisaineiden kohdalla, joissa arviointi on hyväksytty/hylätty
  - Arvosanan korotusmahdollisuus on mainittava sanallisesti arvioitavien syventävien valinnaisaineiden yhteydessä
- Suunnittelun apuna voi käyttää seudullista suunnittelupohjaa

Valinnainen tata-tunti vai valinnaisaine?

The background features abstract, flowing, translucent waves in shades of green, yellow, and orange, set against a white background. The waves are layered and curved, creating a sense of movement and depth.

TODISTUKSET JA LIITTEET

SANALLISEN JA NUMEROARVIOINNIN PERIAATTEET

VÄLIARVIOINTI

TODISTUKSET

*hylätty – olet saavuttanut tavoitteet osittain – kohtalaisesti – hyvin – erinomaisesti

**Ilomantsi: numerinen arviointi

*** Juuka: Välitodistus

Luokka-aste	Arvioinnin muoto	Lukuvuosi- ja väliarviointi Välitodistukset
1	Sanallinen arviointi • AI ja MA 5-portaisella asteikolla*	Lukuvuositodistus
2		
3	Sanallinen arviointi** • Kaikki oppiaineet arvioidaan 5-portaisella asteikolla	Lukuvuositodistus
4	Numeerinen arviointi • Kaikki oppiaineet arvioidaan numerolla	Lukuvuositodistus
5		
6		
7	Poikkeuksena laajuudeltaan alle 2 vvt valinnaisaineet, jotka arvioidaan hyväksytty/hylätty	Väliarviointi*** • Sähköinen väliarviointi Wilmaan syyslukukauden päätteeksi
8		Lukuvuositodistus
9		Välitodistus Päättötodistus

KÄYTTÄYTYMISEN
ARVIOINTI

TODISTUSMERKINNÄT

KÄYTTÄYTYMISEN
ARVIOINNIN LIITTEET

Luokka-aste	Käyttötymisen arvioinnin muoto	Käyttötymisen arvosanan merkitseminen todistukseen	Liitteet ja niiden merkitseminen todistuksen lisätietoihin
1-3	sanallinen	Ei merkitä todistukseen	Käyttötymisen sanallinen arvio annetaan todistuksen liitteenä. Liitteestä maininta todistukseen Lisätietoja-riville.
4-8	numeerinen	Merkitään todistukseen	Ei liitettä
9	numeerinen	Merkitään välitodistukseen Ei merkitä päättötodistukseen	Käyttötymisen numeerinen arvosana annetaan päättötodistuksen liitteenä*. Liitteestä ei tule mainintaa todistukseen.

*Kontiolahi: annetaan pyydettäessä

TODISTUSTEN MUUT LIITTEET JA NIIDEN MERKITSEMINEN LISÄTIETOIHIIN

*Täydentävä sanallinen arvio voidaan korvata jollakin muulla ennalta määritellyllä tavalla, jolla huoltajaa tiedotetaan oppilaan edistymisestä sekä oppimisesta ja osaamisesta. Tiedottamisen tapa ja ajankohta kirjataan oppilaan HOJKS:aan tai oppimissuunnitelmaan.

Liite	Sisältö	Lisätiedot-rivi
Painotettu opetus	<ul style="list-style-type: none"> Opinto-ohjelma/kuvaus opinnoista Liite voi sisältää kuvailevaa sanallista arviointia 	Ei merkintää lisätietoihin
VSOP	<ul style="list-style-type: none"> Opinto-ohjelma Liite voi sisältää kuvailevaa sanallista arviointia oppilaan edistymisestä 	Lisätietoihin merkintä vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta
Tuntijako (vain erotodistus)	<ul style="list-style-type: none"> Oppilaan kuntakohtainen tuntijako 	Ei merkintää lisätietoihin
Täydentävä sanallinen arvio*	<ul style="list-style-type: none"> Yksilöllistetyt oppiaineet Maahanmuuttaja-taustaiset oppilaat 	Ei merkintää lisätietoihin

OPINNOISSA
ETENEMINEN,
VUOSILUOKALTA
TOISELLE SIIRTYMINEN JA
ERILLINEN NÄYTTÖ

Vaarana hylätty suoritus lukuvuositodistuksessa

- Aineen- tai luokanopettaja tiedottaa asiasta oppilasta ja huoltajaa heti, kun huoli oppimäärän hylätyksi tulemisesta herää -> nelosvaroitus
- Nelosvaroituksessa perustellaan huoli ja yksilöidään puutteelliset näytöt ja suoritukset
- Nelosvaroitus annetaan oppilaalle kirjallisena, ja se on palautettava huoltajan allekirjoittamana. Lisäksi huoltajaa tiedotetaan Wilman kautta
- Nelosvaroitus annetaan tiedoksi rehtorille ja erityisopettajalle/koulun tukitiimille
- Oppilaalle laaditaan suunnitelma siitä, millaisilla toimenpiteillä hän saavuttaa hyväksytyt arvosanan
- Oppilasta ja huoltajia kuullaan suunnitelmaa tehtäessä
- Tarvittaessa voidaan järjestää tapaaminen huoltajien kanssa

Erillinen näyttö ja sen antaminen

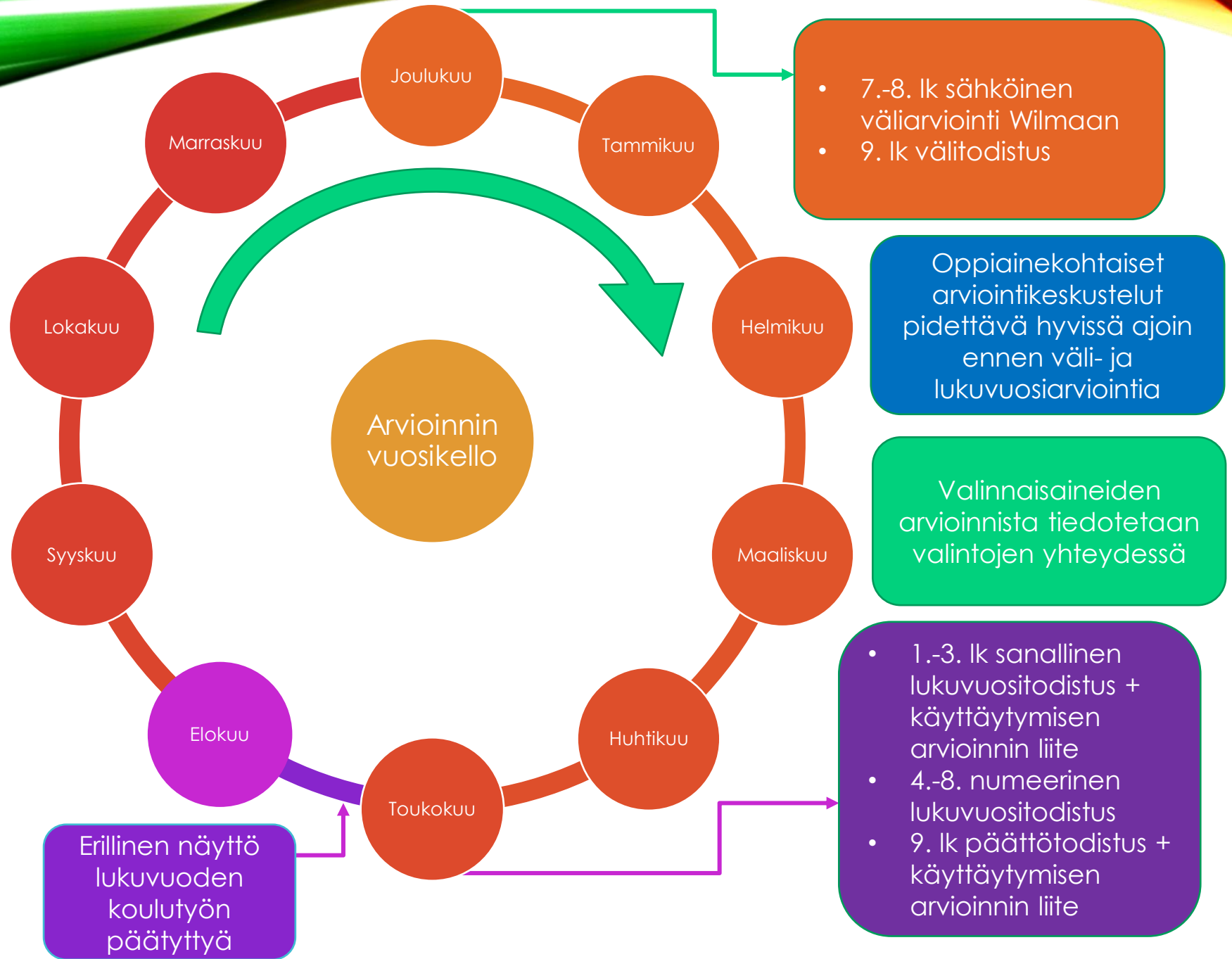
- Jos oppilas ei anna riittäviä näyttöjä osaamisestaan, voi hän osoittaa osaamisensa koulutyön päättymisen jälkeen erillisessä näytössä
- Erillinen näyttö voi sisältää monipuolisesti erilaisia suullisia, kirjallisia ja muita näyttöjä, joilla oppilas pystyy parhaiten osoittamaan osaamisensa
- Erillinen näyttö ei vaadi opetukseen osallistumista.
- Oppilaalle tehdään lukuvuositodistukseen luokalle jäämisestä ehdollinen päätös.
- Päätöksessä mainitaan ne vuosiluokan oppimäärän osa-alueet, joiden suorittaminen erillisessä näytössä on vuosiluokan suorittamisen edellytys

Luokalle jääminen

- Oppilas jää luokalleen, jos hän nelosvaroituksen jälkeen laaditusta suunnitelmasta ja tukitoimista huolimatta saa yhdestä tai useammasta oppiaineesta hylätyn arvosanan (4) tai hylättyä vastaavan sanallisen arvosanan.
- Oppilas voi kuitenkin hylätystä oppimäärästä huolimatta siirtyä seuraavalle vuosiluokalle, jos arvioidaan, että hän selviytyy siitä hyväksytysti. Tässä tapauksessa on suositeltavaa tehdä oppilaalle VSOP.
- Oppilas voidaan myös jättää luokalleen, vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia. Tämä voi tulla kysymykseen siinä tapauksessa, että se katsotaan hänen yleisen koulumenestyksensä vuoksi tarkoituksenmukaiseksi. Tässä tapauksessa on huoltajia kuultava.
- Jos oppilas jää luokalleen, kaikki hänen suorituksensa raukeavat.

Koulukohtaisesti päätettävät asiat:

- Arviointipalautteen antamisen käytänteet ja aikataulu
- Arviointikeskustelujen pitäminen ja kirjaaminen
- Oppimiskeskustelujen pohjana käytettävät itsearviointilomakkeet (seudullinen vai koulun oma)
- Mahdolliset koulukohtaiset teemat oppimiskeskusteluissa
- Oppimiskeskustelujen aikataulu (jos eri kuin opsissa)
- Valinnaisaineista ja niiden arvioinnista tiedottaminen

KOULUN ARVIOINTI- SUUNNITELMA

- Arviointitiedotteet
  - Kuka laatii ja lähettää? Missä yhteydessä tiedotetaan (esim. vanhempainillat, syystiedote, Wilma-viesti)? Miten arvioinnista tiedotetaan aine- ja/tai luokkakohdaisesti?
- Arviointikeskustelut
  - Kirjataan vai ei? Onko koululla yhteisiä käytänteitä tai aikatauluja?
- Oppimiskeskustelut
  - Millaista lomaketta tai millaisia lomakkeita itsearviointiin pohjana käytetään? Onko koulukohtaisia teemoja? Tarkennetaan aikatauluja?
- Valinnaiset tata-tunnit ja valinnaisaineet
  - Millä tavalla ja milloin valinnaisista tata-tunneista ja valinnaisaineista sekä niiden arvioinnista tiedotetaan?
- Todistusten liitteet
  - Onko todistuksissa koulukohtaisia liitteitä (esim. painotettu opetus, lukudiplomi, oppilaskuntatoiminta)?
- Opinnoissa eteneminen
  - Kenelle tiedotetaan huolen herätessä? Mikä on aikataulu?
  - Mitkä ovat ehtojen suorittamisen käytänteet, vastuut ja ajankohdat?